

**Intervenció Psicopedagògica en Població amb
Dificultats Socials**

Codi: 42977

Crèdits: 10

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
4313754 Psicopedagogia	OT	0	A

La metodologia docent i l'avaluació proposades a la guia poden experimentar alguna modificació en funció de les restriccions a la presencialitat que imposin les autoritats sanitàries.

Professor/a de contacte

Nom: Sebastia Sanchez Marin

Correu electrònic: Sebastia.Sanchez@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Equip docent

Nair Elizabeth Zárate Alva

Prerequisits

Un cop accedit al màster no es necessiten prerequisits per realitzar aquest mòdul.

Objectius

Els objectius de l'assignatura d'Intervenció psicopedagògica en població amb dificultats socials estan orientats a que els estudiants que cursin aquesta assignatura tinguin les competències necessàries per atendre integralment des de el context escolar als alumnes en situació social desfavorida.

En aquest context, l'assignatura d'Intervenció psicopedagògica en població amb dificultats socials té com a objectius generals pels seus estudiants:

- Formar professionals de l'educació capaços de garantir la integració escolar i social de tot l'alumnat, amb una atenció especial a l'alumnat amb més risc d'exclusió social.
- Capacitar professionals que puguin obtenir el màxim rendiment escolar, mitjançant les eines disponibles i mostrant expectatives positives respecte a les possibilitats població escolar en situació social desfavorida.

En aquest context, l'assignatura d'Intervenció psicopedagògica en població amb dificultats socials té com a objectius específics pels seus estudiants:

- Conèixer les estructures de les famílies en dificultat social.
- Analitzar les característiques singular dels alumnes que pertanyen a famílies en dificultat social.
- Estudiar les diferents estratègies d'intervenció amb població escolar en situació social desfavorida.

Competències

- Desenvolupar habilitats i tècniques per a l'assessorament i l'orientació de les famílies.

- Determinar les necessitats psicopedagògiques dels alumnes, els grups i les organitzacions a partir de l'aplicació de diferents metodologies, instruments i tècniques avaluatives.
- Generar propostes innovadores i competitives en l'activitat professional
- Gestionar i dinamitzar equips educatius amb l'objectiu de donar una resposta adequada a les necessitats psicopedagògiques de l'alumnat, els grups i les organitzacions.
- Que els estudiants tinguin les habilitats d'aprenentatge que els permetin continuar estudiant, en gran manera, amb treball autònom a autodirigit
- Tenir coneixements que aportin la base o l'oportunitat de ser originals en el desenvolupament o l'aplicació d'idees, sovint en un context de recerca
- Treballar en equips i amb equips (del mateix àmbit o interdisciplinaris) i desenvolupar actituds de participació i col·laboració com a membre actiu de la comunitat.

Resultats d'aprenentatge

1. Aplicar programes preventius d'abast sociocomunitari en què s'impliquin les famílies.
2. Elaborar un pla d'actuació que afavoreixi la participació i col·laboració de les famílies en els processos educatius per minimitzar les dificultats socials.
3. Elaborar un pla de dinamització dels equips psicopedagògics de les diferents institucions socioeducatives.
4. Generar propostes innovadores i competitives en l'activitat professional.
5. Identificar els elements clau que permeten liderar i dinamitzar els equips educatius que treballen amb població amb dificultats socials.
6. Identificar les necessitats personals, socials i educatives de la població amb dificultats socials.
7. Que els estudiants tinguin les habilitats d'aprenentatge que els permetin continuar estudiant, en gran manera, amb treball autònom a autodirigit
8. Tenir coneixements que aportin la base o l'oportunitat de ser originals en el desenvolupament o l'aplicació d'idees, sovint en un context de recerca
9. Treballar en equips i amb equips (del mateix àmbit o interdisciplinaris) i desenvolupar actituds de participació i col·laboració com a membre actiu de la comunitat.

Continguts

1

- Serveis Municipals
- Serveis autonòmics
- Serveis singulars especialitzats
- Institucions totals

2. Població escolar en situació social desfavorida

- Procés d'acollida
- Avaluació de necessitats
- Procés d'integració acció tutorial
- Seguiment i adaptacions no curriculars

3. Atenció als alumnes nouvinguts amb dificultats d'integració

- Acollida i integració
- Aula d'acollida
- Adaptacions del currículum per als alumnes nouvinguts
- Avaluació dels alumnes nouvinguts
- Professors tutors de l'aula d'acollida
- Incorporació d'alumnes procedents de sistemes educatius estrangers

4. Intervenció psicopedagògica dels alumnes en situació social desfavorida

- Atenció a la diversitat

- Comissió d'atenció a la diversitat plans individualitzats
- Atenció als alumnes amb necessitats educatives especials
- Unitats de suport a l'educació especial (USEE)
- Escolaritat compartida entre centre ordinari i centre d'educació especial
- Atenció als alumnes que pateixen malalties prolongades

5. Indicadors de vulnerabilitat social.

- El maltractament infantil: Les fonts, Les bases biològiques, Les conseqüències
- Aclariment de conceptes
- Factors de protecció / Factors de risc
- Estratègies i actuacions
- Del maltractament a bon tracte
- Cura familiar, Salut integral, Suport afectiu, Recursos materials bàsics ...
- La violència masclista
- La violència entre iguals

6. Família i centres.

- Assessorament, Orientació i Intervenció familiar
- Participació de les famílies: diverses experiències
- Intervenció en els supòsits de problemes dels progenitors en relació amb els fills

7. Intervenció multidisciplinària coordinada.

- Multidisciplinarietat i interdisciplinarietat
- Model de treball en xarxa
- Coordinació entre primària i secundària; traspàs de cicles; centres i serveis formals i no formals
- Prevenció i orientació ... estratègies

8. Serveis dins de la comunitat i derivació:

- Serveis educatius externs i específics
- Serveis de salut
- Serveis del Departament de benestar social i família
- Altres recursos i serveis singulars

Metodologia

La metodologia de les classes està fonamentada en l'aprenentatge cooperatiu i el mètode del cas. Les sessions de treball podran ser teòriques, pràctiques o mixtes. La docència del màster de psicopedagogia serà PRESENCIAL.

Les classes teòriques es fonamentaran en exposicions orals per part del professor/a complementats amb recursos didàctics de caire audiovisual (PWP, vídeos, etc.) així com de bibliografia bàsica recomanada. Es portaran a terme activitats diferenciades de treball de formació personal i de treball en grup.

Resumint, es tindran en compte les següents metodologies docents:

- Exposicions magistrals
- Anàlisi i reflexió de documents
- Estudis de cas i simulacions de situacions professionals
- Treball en grups cooperatius
- Tutories
- Dinàmica de grups i treball interpersonal
- Consulta i anàlisi de bibliografia

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes teòriques: exposicions per part del professorat sobre els continguts del mòdul.	65	2,6	1, 4, 5, 6, 9
Tipus: Supervisades			
Treball en grup i individual supervisades pel professorat que ajudaran l'alumnat a analitzar i a aprofundir en les temàtiques treballades al llarg del mòdul.	119	4,76	2, 3
Tipus: Autònomes			
Activitats individuals que permetran assolir les competències necessàries per superar el mòdul.	60	2,4	1, 2, 3, 5, 6, 7, 8

Avaluació

Partirà d'un criteri basat en l'avaluació contínua, el que fa preceptiu l'assistència a classe, que ens permetrà mesurar el grau de competències específiques del programa que l'alumne ha assolit.

La metodologia docent i l'avaluació proposades poden experimentar alguna modificació en funció de les restriccions a la presencialitat que imposin les autoritats sanitàries.

Es tindran en compte els següents elements:

1. Assistència a classe (compartir i expressar opinions i reflexions) (10%). Consistirà en l'assistència a classe i en el lliurament individual d'una recensió sobre una de les temàtiques tractades en el mòdul i triada per l'alumne.
2. Proves Teòric-pràctiques (85%). Constaran de 3 evidències (dos individuals i una grupal) proposades pels dos professors del mòdul a partir de l'anàlisi de casos i del treball de formació personal realitzat. Una d'elles farà referència als temes 1, 2, 3 i 4, un altre farà referència als temes 5, 6, i 7. La tercera evidència abastarà la totalitat dels temes. Es concretarà de manera més específica a l'inici de cada temàtica. Les dates de les evidències són:
3. -Durant el mes del febrer del 2021 s'elaborarà l'evidència grupal
4. A l'abril del 2021 es desenvoluparà una de les evidències individuals
5. A finals del mes d'abril del 2021 es lliurarà l'altre evidència individual
6. Al maig del 2021 es farà la recuperació de les evidències anteriors (si s'escau)
7. Autoavaluació De l'estudiant (5%), que consistirà en una reflexió final escrita del mòdul de forma individual (autoavaluació es refereix a la pròpia participació de l'estudiant, de la seva implicació, en el seu procés d'aprenentatge, en el que li ha aportat el mòdul, etc.). Aquesta autoavaluació s'integrarà dins el treball de l'evidència tercera. Lliurament 30 d'abril del 2021.
8. Els resultats de l'avaluació de cadascuna de les evidències s'han de publicar al campus virtual en el termini màxim d'un mes després de la seva realització.
9. Per superar el mòdul, cal haver aprovat totes les evidències. En cas que el mòdul estigui suspès, l'estudiant haurà de matricular-se novament del mòdul en la propera edició del Màster. En aquest cas, no es guardarà cap nota de les evidències.
10. Al llarg del procés avaluatiu, s'orientarà a l'estudiant sobre les evidències a presentar, si és que fos necessari.
11. D'acord amb la normativa UAB, el plagi o còpia d'algun treball o prova escrita es penalitzarà amb un 0 com a nota de l'evidència perdent la possibilitat de recuperar-la, tant si és un treball individual com en grup (en aquest cas, tots els membres del grup tindran un 0).
12. L'assistència a les sessions presencials és obligatòria, l'estudiant ha d'assistir a un mínim del 80%. En cas contrari l'avaluació correspondrà a un No Presentat.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Assistència a classe	10%	0	0	1, 2, 4, 5, 6, 7, 8, 9
Auto avaluació de l'estudiant	5%	0	0	1, 2, 3, 5, 6, 7, 8
Proves teórico-pràctiques	85%	6	0,24	1, 2, 3, 5, 6, 7, 8

Bibliografia

- AAVV (2010). Intervención con familias y atención a menores en riesgo social. CEAC. Barcelona.
- AAVV (2011). Alumnado en situación de riesgo social. Editorial Graó. Barcelona.
- AAVV (2012). Adolescencia, aprendizaje y personalidad: problemas y soluciones en la educación secundaria. Sello Editorial. Barcelona.
- Barudy, J., Dantagnan, M., Comas, E. y Vergara, M. (2014). La Inteligencia Maternal. Manual para apoyar la crianza bien tratante y promover la resiliencia de madres y padres. Barcelona: Gedisa.
- Bennett-Levy, J., Thwaites, R., Haarhoff, B. y Perry H. (2018). Experimentar la TCC desde dentro. Manual de autopráctica/autorreflexión para terapeutas. Bilbao: Desclée De Brouwer.
- Bessel Van de Kolk. (2015). El cuerpo lleva la cuenta. Cerebro, mente y cuerpo en la superación del trauma. Barcelona: Olivella.
- Carles, R. (2012) Potencial de aprendizaje y adaptación al contexto educativo: la prevención de problemas escolares en niños inmigrantes. Editorial Universidad de Granada. Granada.
- Castillo i Carbonell, M. (2005). Algunes reflexions entorn de la conceptualització de la infància i adolescència en risc social a l'Estat espanyol. Educar, 36. Pàgs. 31-47.
- Cored, A. (2015). De la terapia racional emotivo conductual a la educación racional emotiva diversidad de pensamientos. Educación y diversidad, 9 (1-2), pp. 61-72.
- Del Olmo, C. (2013). ¿Dónde está mi tribu? Maternidad y crianza en una sociedad individualista. Madrid: Clave Intelectual.
- Departament de Benestar Social i Família (setembre 2012). Pacte per a la lluita contra la pobresa a Catalunya. Document de bases. Generalitat de Catalunya.
- Fernández, L. (2013) Intervención con familias y atención a menores en riesgo social. McGraw-Hill. Madrid.
- Gil, JM. (2011) Competencias del trabajador social en poblaciones de especial riesgo. Editorial Mad. Sevilla.
- Gragera, S. (2009) La integración educativa e inclusión en alumnos con necesidades educativas especiales: problemas de disciplina y aprendizaje. Edita. Badajoz.
- Guerrero, R. (2018). Educación emocional y apego. Pautas prácticas para gestionar las emociones en casa y en el aula. Barcelona: Planeta.
- Heras, JB. (2013) Adolescentes en conflicto: una experiencia educativa con jóvenes en riesgo social. Editorial CCS. Madrid.
- Jiménez, E. (2009) Niños en riesgo social. Ediciones Corintias. Almería.
- Lanbide (CAE 2012). Población en riesgo de pobreza o exclusión social.
- Morata, T., Burguet M., Palasí, E. y Valencia, M. (2016). Guía pedagógica del programa de refuerzo educativo. Barcelona: GRAO.
- Muñoz, J. (2014). Sabiduría emocional y social. Protocolo de intervención social mediante la Inteligencia Emocional (PISIEM). Madrid: Bosch.
- Nanzer, N. (2015). La depresión postparto. Salir del silencio. Barcelona: Octaedro.
- P. Lizeretti, N. (2012). Terapia basada en inteligencia emocional. Barcelona: Milenio.
- Patricio, W. y Fores, J. (2012). Manual de Psicología general. Lima: Universidad de San Martín de Porres.
- Pérez, G. (2011). Intervención sociocomunitaria. UNED.
- Perry. B. y Szalavitz (2016). El chico a quien criaron como perro. Madrid: Capitán Swing Libros.
- Quiroga, V., Alonso, A. (2011) Abriendo ventanas: infancia, adolescente y familias inmigrantes en situación de riesgo social. Fragua. Madrid.
- Roche, R. y Escotorin, P. (2018). Cuidar con actitud prosocial. Nuevas propuestas para cuidadores. Madrid: Ciudad Nueva.
- Rojas-Estapé, M. (2018). Cómo hacer que te pasen cosas buenas. Barcelona: Espasa.

29. Rosser, A.; Ortín, B. (2010) Infancia y juventud en riesgo social: programa de intervención, fundamentación y experiencias. Universidad de Alicante. Servicio de Publicaciones. Alicante.
 30. Sánchez, S. (2019). Tú decides, tú cambias, tú vives. Impreso en Amazon.
 31. Secanilla, E. (2016). La atención psicoeducativa en la primera infancia. Barcelona: Editorial UOC.
 32. Secanilla, E. (2019). Supermentes. Reconocer las altas capacidades en la infancia. Barcelona: Gedisa
 33. Segura, E. (2009) La escuela ante la marginación-inadaptación social: multiculturalidad y no discriminación. Editorial Edita. Badajoz.
 34. Segura, M. (2009). Ser persona y relacionarse. Habilidades cognitivas y sociales, y crecimiento moral. Madrid: NARCEA.
 35. Sorribes, F. y Lega, L. (2013). Una nueva guía para manejar sus emociones. Barcelona: Instituto RET.
 36. Subirana, M., Cooperrider, D. (2013). Indagación apreciativa: Un enfoque innovador para la transformación personal y de las organizaciones. Barcelona. Kairós.
 37. Vargas, A.C. y Lega, L. (2010). Manual práctico de Terapia Racional Emotiva Conductual TREC: Materiales y artículos de ayuda psicoterapéutica. San José: EDITORAMA.
-